

N.B.:

1. Question No. 1, 2 and 3 are compulsory.
2. Answer any two questions from the rest.
3. Attach the maps with main answer sheet
4. Use of map-stencil is allowed.

Q.1 Mark and name the following as the outline map of India. [10]

- i. State known for cotton textile industry.
- ii. Netaji Subhash Chandra Bose International Airport.
- iii. Riverine port
- iv. State known for Medical tourism
- v. Industrial town in South India.
- vi. Any one National Park in Maharashtra
- vii. Nhava-Sheva Port
- viii. Konkan Railway route

ix. Resource rich region in Maharashtra

x. Pilgrim tourist place in Maharashtra

Q.2 Represent the following data with suitable contographic technique (choropleth) on the map of India. Interpret the result. [10]

INDIA : STATEWIST LENGTH OF TOTAL ROADS, 1997

STATES	TOTAL ROADS (KMS)
Andhra Pradesh	1,78,012
Bihar	88,352
Gujrat	90,896
Haryana	28,164
Jammu & Kashmir	21,446
Kerala	1,45,704
Maharashtra	3,61,893
Rajasthan	1,29,674
West Bengal	75,435

Q.3 Write short notes on : (Any TWO)

- Raw Material oriented industry
- Air transport in India.
- Inter-state water disputes
- Economic disparity in India

[10]

Q.4 Identify various Industrial Regions in India. Describe industrial regions of Western India.

[15]

Q.5 Discuss the composition and direction of India's foreign trade.

[15]

Q.6 Explain the contemporary issues and development programmes related with small and marginal farmers.

[15]

Q.7 Describe the impact of globalisation on Indian Economy.

[15]

वेळ : २ तास

मराठी भाषांतर

गुण : ६०

सूचना :

- प्रश्न क्र. १, २ व ३ आवश्यक आहेत.
- उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही दोन सोडवा.
- दिलेले नकाशे मुख्य उत्तरपत्रिकेस जोडा.
- नकाशा स्टेन्सिल वापरण्यास अनुमती आहे.

प्र.१ दिलेल्या भारताच्या नकाशाच्या आराखड्यावर खालील घटक दाखून त्यांची नोंद लिहा. (१०)

१) सूत गिरण्यांसाठी प्रसिध्द असलेले राज्य	Andhra Pradesh
२) नेताजी सुभाषचंद्र बोस आंतरराष्ट्रीय विमानतळ	Bihar
३) नदीकाठी असलेले बंदर	Gujarat
४) वैद्यकीय पर्यटनासाठी प्रसिध्द राज्य	Haryana
५) दक्षिण भारतातील औद्योगिक शहर	Jammu & Kashmir
६) महाराष्ट्रातील कोणतेही एक राष्ट्रीय उद्यान	Kerala
७) नाव्हा-शेवा बंदर	Maharashtra
८) कोंकण रेल्वे मार्ग	Rajasthan
९) महाराष्ट्रातील साधनसंपत्ती संपन्न असलेले प्रदेश	West Bengal

प्र.२ खालील माहिती योग्य नकाशा शास्त्रीय तंत्र (समदाटी छायापद्धती) वापरून नकाशा तयार करा व त्याचे विश्लेषण करा.

(१०)

भारत : राज्यस्तरीय एकूण रस्तेयाची लांबी, १९९७

राज्य	एकूण रस्ते (कि.मी)
आंध्रप्रदेश	१,७८,०१२
बिहार	८८,३५२
गुजराथ	९०,८९६
हरयाणा	२८,१६४
जम्मू व कश्मीर	२१,४४६
केरळ	१,४५,७०४
महाराष्ट्र	३,६१,८९३
राजस्थान	१,२९,६७४
पश्चिम बंगाल	७५,४३५

प्र.३ टीपा लिहा :- (कोणतेही दोन)

(१०)

१. कच्च्या मालाशी संलग्न कारखाने
२. भारतातील हवाई वाहतूक
३. आंतर राज्य पाणी विषयक तंटे
४. भारतातील आर्थिक विषमता

प्र.४ भारतातील विविध औद्योगिक प्रदेश सांगा. तसेच भारतातील पश्चिम औद्योगिक प्रदेशाचे सविस्तर वर्णन सांगा.

(१५)

प्र.५ भारतातील परकीय व्यापाराची संरचना व दिशा हयावर चर्चा करा.

(१५)

प्र.६ भारतातील लहान व सिमांत शेतकऱ्यांच्या संदर्भातील समकालीन समस्या व विकास कार्यक्रमांचे स्पष्टीकरण द्या.

(१५)

प्र.७ जागतिकीकरणामुळे भारतीय अर्थव्यवस्थेवर होणारे परिणाम सविस्तर स्पष्ट करा.

(१५)

Maharashtra

3,61,893

Rajasthan

1,29,674

West Bengal

75,435